

INNHOOLD:

- NIBIO med frøartikler til Frønytt - les om «Nedsviing og skårlegging før høsting av kløverfrøeng»Frøavlere som satser på rødkløver
- Frøavlere som satser på rødkløver
- Frøkveld – webinar 22. mars - Norsk Frøavlerlag inviterer

NIBIO med frøartikler til Frønytt - les om «Nedsviing og skårlegging før høsting av kløverfrøeng»

Norsk Frøavlerlag har avtalt med Lars og Trygve i NIBIO om frøartikler som de skal skrive og sende ut med Frønytt. En artikkel i hver av månedene januar, februar, mars og april.

Den andre artikkelen kommer som vedlegg her med tema «Nedsviing før høsting av kvit- og rødkløverfrøeng».

Følgende artikler er planlagt:

- Januar: Vekstregulering og forsommerpussing i rødkløverfrøeng. Denne finner dere nå på nettsiden til frøavlerlaget: <https://www.froavlerlaget.no/wp-content/uploads/2021/01/Pussing-og-vekstregulering-i-rodklover.pdf>
- Februar: Nedsviing før høsting av kvit- og rødkløverfrøeng
- Mars: Tidlig vårpussing i frøeng av ulike arter
- April: Erfaringer fra Plantevern-forsøkene / Status for minor-use situasjonen
 - Hussar Plus til erstatning for Hussar OD
 - DFF for breiere ugrasvirkning i gjenlegget
 - Zypar ved gjenlegg av grasfrøeng
 - Delaro mot sopp i rødkløverfrøeng

Frøavlere som satser på rødkløver

Etter vi mistet muligheten for å svi ned rødkløver med dikvat (Reglone/Retro) har en del kløverfrøavlere blitt betenkte på å skrive ny kontrakt for rødkløver. Samtidig er det andre som lykkes godt de fleste årene, også uten muligheter for nedsviing, og fortsetter med relativt store arealer. Vi har snakket med to av dem, Erik Sørli i Skjeberg som avler økologisk rødkløver for Strand, og Johan Bjørneby i Ås som avler rødkløver konvensjonelt for Felleskjøpet.

Rødkløverdyrking hos Johan Bjørneby

Johan Bjørneby har årlig et areal på 100-120 daa med rødkløver, de tre siste har avlingene vært på 48, 29, og 49 kg/daa i 2018, -19 og -20.

For å få de beste forholdene for å lykkes sier Johan vi må starte med gjenlegget. En god etablering gir jevn tidlig blomstring med jevn modning. Får en legde med åpne felter i enga tar det lengder tid før den kommer i blomst. For å unngå legde som en oftest får ved overlapping ved vendteigen så blir kanten sådd med halv såmengde og halv gjødselmengde.

Gjenlegget i 2020 ble gjort i tidlige åkerbønner (Louhi), det har gitt et veldig kraftig og fint gjenlegg av rødkløver. Har tidligere ikke brukt åkerbønner som dekkvekst.

For ugrasbekjemping i gjenlegget er det lite midler å velge mellom, prøver å veksle på midler etter ugrasflora. Brukes Basagran SG er det viktigere at det er god temperatur enn at ugraset er smått for å få god effekt. Har også brukt Express + MCPA i gjenlegget (ikke med åkerbønner som dekkvekst).

Etter tresking av dekkveksten kan det være behov for å pusse ned stubben dersom det er tresket med høg stubb. Pussinga blir gjort med en gang etter tresking. Select for å ta tunrapp og eventuelt annet grasugras blir også brukt om høsten der det er behov.

Bekjemping av ugras i frøåret med Basagran SG blir gjort når det er god temperatur, det er viktigere enn at ugraset er smått.

I frøåret er det viktig med en eng med mye luft i bunn slik at den tørker lett opp, da er vekstregulering med Moddus viktig.

Høstingen er utfordringen. Prøver å unngå å bruke nedsviingsmidler om høsten før tresking og det har gått bra de siste tre årene. Dersom en må svi så faller frøenga mer sammen og får en ikke vær til å treske i rimelig så går opptørking seinere og enga blir mer utsatt for groing. Ei eng som ikke er svidd holder seg mer oppreist og tørker raskere opp om den er luftig i bunn, og kan stå lenge uten å tape frøet. I 2020 ble vendeteigen skårlagt og treska med godt resultat før det begynte å regne. Resten av enga måtte vente til det hadde tørka godt opp og det ble treska 17. oktober. Resultatet ble som nevnt over omtrent 50 kg/daa.

Johan er ikke så bekymret over mangel på nedsviingsmiddel, men det er et hjelpemiddel som kan være godt å ha i bakhånd. De største utfordringene om enga ikke er godt tørr er at det baller i loelevatoren. Det blir gjerne korte dager om høsten en får treske og det tar gjerne 2-3 dager å bli ferdig.

I tillegg til disse tiltakene som Johan har fortalt om så vil helt sikkert også disse årlige frøengene med rødkløver innenfor det samme området bidra til å opprettholde bestanden av pollinerende insekter. Dette vil også bidra til at en lettere lykkes i rødkløverfrøavlens.

Rødkløverdyrking hos Erik Sørli

Erik Sørli driver med økologisk rødkløverfrødyrking i Skjeberg i Østfold. Han la om til økologisk dyrking for ca 15 år siden. Han har som regel et areal mellom 150 – 200 dekar rødkløverfrøeng. Avlingsnivået ligger vanligvis mellom 20 – 40 kg/daa. I tillegg dyrker han rundt 150 daa frøeng av engrapp.

Det er ugraset som er utfordringen når en driver økologisk og ikke har muligheter til nedsviing. Har en en ugrasren eng, vil treskinga normalt gå greit, selv uten nedsviing, sier Erik. Det er særlig rotugras, som kveke, tistel og dylle, som kan gi problemer. Dette fører til mer spill ved tresking, og en rå frømasse i tanken. Det er svært viktig med lav kjørehastighet under slike forhold. Det kan ofte være en del balderbrå i økologisk frødyrking, men denne har gjerne tørket inn ved tresking av

rødkløverfrøenga. Det er viktig at skjæreapparatet på treskeren er godt vedlikeholdt når det er mye grønmasse i det en skal treske. Kantene på fingrene må være slipt, og kniven må ligge godt imot dem.

Normalt må han vente 1-2 uker med frøhøstinga sammenlignet med konvensjonelle dyrkere som har svidd ned enga. Det er derfor svært sjelden det er mulig å så høstkorn etter at enga er høsta. Han må også stubbe noe høyere enn han normalt ville ha gjort hvis enga var nedsvidd. Dette gir jo naturlig nok noe mer frøtap. Noen ganger kan det være en del grønne stengler og frøhoder i blomst, men dette gir sjelden problemer for treskinga.

Ved etablering av gjenlegget bruker Erik en såmengde på ca 350 g/daa. En tett frøeng gir bedre konkurranse mot ugraset. Noen år sår han gjenlegget med ugrasharv ved blindharving, mens andre år bruker han et vanlig såfrøapparat på såmaskinen. Det er en fordel at jorden ligger åpent og luftig til, slik at plantemassen kan tørke raskt opp når godværet kommer på høsten. Han har praktisert høstpusning av gjenlegget de siste tre årene for å få en lavere kornstubb.

En ugrasren eng er som nevnt viktig. Forsommerpusning er noe Erik vil teste ut mer de nærmeste årene. Her er det viktig å ikke være for sent ute. Han har nå også investert i en ny Cameleon såmaskin. Denne kan også brukes til radrensing frøenga i frøåret. Dette er en metode som er noe utprøvd i Sverige, og som Erik nå vil prøve seg på.

Vi ser at det er gode muligheter med rødkløverfrøavlens sjøl uten nedsviingsmilder, men vi regner med å ha nedsviingsmidler som kan gi litt bedre sikkerhet i høstinga av rødkløver. Erik og Johan har arealer jevnt over 100 daa, men det forventes ikke at alle vil skrive kontrakt på så store arealer, også mindre arealer vil bidra godt til at behovet for rødkløver kan dekkes.

Da er det bare å kontakte Felleskjøpet eller Stand for å skrive kontrakt 😊

Frøkveld – webinar 22. mars - Norsk Frøavlerlag inviterer

Sist år ble det gjennomført en «frøkveld» som webinar på Teams med erfaringer og resultater fra foregående sesong. Den gangen var det i utgangspunktet en avtale med NIBIO (Lars og Trygve) om et fysisk møte for frøavlere i Vestfold Frøavlerlag, men på grunn av koronasituasjonen ble det på en dags varsel gjort om til webinar. Nå er fremdeles koronasituasjonen slik at vi ikke kan gjennomføre fysiske møter, men vi har alle erfart i løpet av ca et år nå at webinarer fungerer også godt. Norsk Frøavlerlag har avtalt med Lars og Trygve i NIBIO om en frøkveld i år mandag 22. mars (altså kveldsmøte). I tillegg vil frøavlsrådgivere i NLR delta. Som tidligere vil det være erfaringer og resultater fra siste år som står på programmet.

Sett av tidspunktet nå, det vil foregå som webinar på Teams. Bli med på webinarer på denne lenken:

[Klikk her for å bli med i møtet](#)

Frøavlsrådgivere:

Silja Valand	Norsk Landbruksrådgiving Viken	900 89 399
John Ingar Øverland	Norsk Landbruksrådgiving Viken	958 80 143
Trond Gunnarstorp	Norsk Landbruksrådgiving Øst	481 63 082
Astrid Gissingner	Norsk Landbruksrådgiving Agder	917 63 115
Harald Solberg	Norsk Landbruksrådgiving Innlandet	957 69 860